CYNGOR CYMUNED LLANFROTHEN
COFNODION CYFARFOD 1 MEDI 2025
19.00 yn Y Ganolfan, Llanfrothen

1. Presennol

Cenwyn ap Tomos, Siân Cwper, Glyn Griffiths

Clerc: Huw Rowlands

Cadeirio: Nia Povey

2. Ymddiheuriadau

Beti Williams, June Jones

3. Datgan Diddordeb/Buddiant Personol

Dim

4. Cadarnhau Cofnodion Cyfarfod 30 Mehefin 2025.

Cadarnhawyd cofnodion cyfarfod 30 Mehefin 2025.

Cynnig: Nia Povey

Eilio: Siân Cwper

5. Cyflwyniad ar Ynni Lleol, Dafydd Watts

Cafwyd gwybodaeth bellach gan Dafydd Watts ar Ynni Lleol.

Un peth sydd angen ei ystyried yw bod mesuryddion clyfar yn rhan annatod o unrhyw gynllun. Rhaid cael mesuryddion clyfar, ac un broblem, yn enwedig yng nghymuned Llanfrothen, yw nad oes signal digonol i alluogi cysylltu.

Felly bydd cael gwybodaeth o ran pa gartrefi yn ardal Llanfrothen sydd yn methu cysylltu yn wybodaeth angenrheidiol ddechreuol. Mae'n bosibl y byddai gan Stad Brondanw wybodaeth ar y mater yma.

Mae Mary Gillie o Ynni Cymunedol yn fodlon dod i gyfarfod mis Tachwedd. Bu iddi ddanfon manylion am sesiwn ddechreuol ar lein y byddai werth mynychu er mwyn deall pethau'n well yn gyntaf.

Cytunwyd fod angen sefydlu grŵp bychan er mwyn ystyried dichonoldeb unrhyw gynllun ynni lleol fel cam cyntaf.

.

6. Materion yn codi o'r Cofnodion

6.1 Y Ganolfan

Mae Menter Y Ring wedi gofyn a fedran nhw ddefnyddio'r Ganolfan i gynnal eu cyfarfodydd. Byddant yn cyfarfod unwaith bob rhyw ychydig o wythnosau. Cytunwyd i godi £10 yr awr.

Yn ogystal, mae grŵp gwerin lleol wedi mynegi diddordeb i ddod i ymarfer. Cytunwyd eu bod yn talu £10 yr awr.

Cynnig: Siân Cwper

Eilio: Cenwyn ap Tomos

Mae'r Comisiwn Elusennol wedi bod yn gofyn am statws Y Ganolfan, gan ei bod wedi ei chofrestru ganddynt fel Ymddiriedolaeth. Maent hefyd wedi nodi nad oes yna unrhyw Ymddiriedolwyr cyfredol. Bydd angen felly edrych am ymddiriedolwyr newydd a sicrhau fod Y Ganolfan yn cael ei rhedeg ar ran y cyngor cymuned gan bwyllgor ar wahân.

Mae angen tacluso tu allan Y Ganolfan, ble mae chwyn yn tyfu. Cytunodd y Cynghorydd Nia Povey i holi'r un wnaeth y gwaith y llynedd i wneud y gwaith.

6.2 Goryrru Llanfrothen a Gosod Cyflymder 20 m.y.a.

Bu i'r Cynghorydd Nia Povey gyfarfod efo aelod o'r cyhoedd sy'n pryderu am oryrru yn Garreg. Bu yna ystyriaeth i sefydlu grŵp gwirfoddol i fesur cyflymder, ond doedd yna ddim digon o ddiddordeb i fedru cyflawni hyn.

Siaradodd Y Cynghorydd Nia Povey efo Cyngor Gwynedd o ran cael arwyddion yn arafu'r traffig yn raddol o 60 m.y.a. i 20 m.y.a. wrth ddod i mewn ar hyd y Morfa i Garreg o Benrhyndeudraeth, o Brenteg i Garreg, ac o gyfeiriad Tan Lan i mewn i Garreg. Mae Cyngor Gwynedd yn cytuno mewn egwyddor, ond ni fydd hyn yn medru digwydd tan 2026.

Mae Cyngor Gwynedd hefyd yn ystyried newid y cyflymder yn Rhyd, ond bydd angen cynnal proses ymgynghori statudol er mwn sicrhau hyn..

Mae cynghorau cymuned megis Clynnog Fawr a Llanllyfni wedi gosod arwyddion sydd yn fflachio cyflymder ym Mhontllyfni a Nantlle. Mae'r rhain yn fflachio'r cyflymder ar y ffordd, os ydy cerbyd yn goryrru.

Mae'r gost tua £4,000 am yr offer, £1,250 i osod yr offer, a chostau cynnal a chadw ar gyfer y dyfodol.

Cytunwyd y byddai'n syniad da ystyried offer o'r fath ar y ffordd i mewn i Garreg o'r Morfa.

Gofynnwyd i'r Clerc ymchwilio i mewn i'r mater a chysylltu efo Cyngor Gwynedd er mwyn gweld beth fyddai'n bosibl.

6.3 Ffordd Lodge Brondanw am Groesor

Mae'r arwyddion ffordd gul ac arwydd 20 m.y.a. bellach wedi eu gosod ger Lodge Brondanw gan Gyngor Gwynedd.

6.4 Mynwent Tan Lan

Danfonodd Y Cynghorydd Nia Povey luniau o'r cerrig beddau sydd wedi cael eu gosod ar eu cefnau.

Cytunodd y Cynghorydd Glyn Griffiths fynd i'r fynwent er mwyn cael golwg ar y cerrig beddi ac adrodd yn ôl.

6.4 13 Garreg Frech

Deallir fod aelod o'r cyhoedd wedi danfon llythyr fis Gorffennaf at Bennaeth Tai ac Eiddo yn mynegi pryder am gyflwr yr eiddo. Parheir i ddisgwyl ymateb gan Gyngor Gwynedd.

Mae Parc Cenedlaethol Eryri wedi agor ffeil ar gyflwr yr eiddo gan ein bod wedi danfon atynt hwy yn mynegi pryder

6.5 Cysgodfan Fysiau Llanfrothen

Llwyddwyd i gael grant o £7,500 gan Gronfa Gwynedd Ni. Efo cyfraniad Stad Brondanw o £1,000 a'r gallu i gael ad-daliad o'r TAW, mae hynny yn golygu £500 yn brin o'r gost adeiladu.

Mae cais hefyd wedi cael ei wneud i Gronfa Gymunedol Eryri am arian. Byddan nhw yn gwneud penderfyniad yn fuan, ond yn cymryd i ystyriaeth y ffynonellau ariannu eraill sydd gennym.

Mae Llechan Lan, wedi gofyn am gyfarfod ar y safle cyn dechrau'r gwaith.

6.6 Llwybr Llanfrothen i Benrhyndeudraeth

Danfonodd Y Cynghorydd Nia Povey yr adroddiad a gafodd gan beiriannydd at Gyngor Tref Penrhyndeudraeth.

6.7 Casglu Arian Diffribliwyr

Bydd Y Cynghorydd Glyn Griffiths yn mynd i Groesor yn fuan, er mwyn casglu unrhyw arian o'r blwch yno.

7. Materion Ariannol

7.1 Cyflog Clerc Gorffennaf 2025 £541.60

7.2 Cyflog Clerc Awst 2025 £559.04 a £69.76 wedi ei ôl-ddyddio i Ebrill 2025 yn dilyn dyfarniad cyflog NHALC diwedd Gorffennaf 2025

7.3 Costau banc hyd at 27 Mehefin 2025 £8.00

Costau banc hyd at 27 Gorffennaf 2025 £8.00

7.4 Yu Energy 1 Gorffennaf 2025 - £18.27

Yu Energy 1 Awst 2025 - £19.34

7.5 Anfoneb Cymru 1 – 9827 cymorth gwefan 2024/2025 - £466.80

7.6 Anfoneb Dunn & Ellis, 171162, 24 Gorffennaf 2025, cyflogres - £73.50

7.7 Anfoneb Cyngor Gwynedd Archwilio Mewnol 2024/25 - £420.00

7.8 Anfoneb Michael Kerr, 18 Awst 2025, Claddedigaeth Mynwent Tan Lan - £450

7.9 Derbyn Ad-daliad TAW 2024/25 - £290.21 -

7.10 Derbyn taliad SumUp i'r banc 3 Gorffennaf 2025 - £11.00

7.11 Derbyn taliad SumUp i'r banc 4 Gorffennaf 2025 - £5.00

7.12 Derbyn taliad SumUp i'r banc 7 Gorffennaf 2025 - £3.00

7.13 Derbyn taliad SumUp i'r banc 8 Gorffennaf 2025 - £3.00

7.14 Derbyn taliad SumUp i'r banc 9 Gorffennaf 2025 - £3.0

7.15 Derbyn taliad SumUp i'r banc 11 Gorffennaf 2025 - £11.70

7.16 Derbyn taliad SumUp i'r banc 14 Gorffennaf 2025 - £35.07

7.17 Derbyn taliad SumUp i'r banc 15 Gorffennaf 2025 - £2.44

7.18 Derbyn taliad SumUp i'r banc 17 Gorffennaf 2025 - £10.72

7.19 Derbyn taliad SumUp i'r banc 21 Gorffennaf 2025 - £24.84

7.20 Derbyn taliad SumUp i'r banc 23 Gorffennaf 2025 - £4.87

7.21 Derbyn taliad SumUp i'r banc 25 Gorffennaf 2025 - £4.87

7.22 Derbyn taliad SumUp i'r banc 28 Gorffennaf 2025 - £14.61

7.23 Derbyn taliad SumUp i'r banc 29 Gorffennaf 2025 - £4.87

7.24 Derbyn taliad SumUp i'r banc 31 Gorffennaf- £4.87

7.25 Derbyn taliad SumUp i'r banc 1 Awst - £24.37

7.26 Derbyn taliad SumUp i'r banc 4 Awst - £5.84

7.27 Derbyn taliad SumUp i'r banc 5 Awst - £1.95

7.28 Derbyn taliad SumUp i'r banc 11 Awst - £9.74

7.29 Derbyn taliad SumUp i'r banc 12 Awst - £1.95

7.30 Derbyn taliad SumUp i'r banc 14 Awst - £2.92

7.31 Derbyn taliad SumUp i'r banc 18 Awst - £24.36

7.32 Derbyn taliad SumUp i'r banc 19 Awst - £4.87

7.33 Derbyn taliad SumUp i'r banc 22 Awst - £2.92

7.34 Derbyn taliad SumUp i'r banc 26 Awst - £26.31

7.35 Balans yn y prif gyfrif 26 Awst 2025 £4,611.57

6.36 Balans yn y cyfrif cadw 26 Awst 2025 £37,979.49

8. Gohebiaeth

Dim.

9. Cynllunio

Dim

10. Materion Eraill

10.1 Windows 10

Mae'r cymorth ar gyfer Windows 10 yn dod i ben ar 14 Hydref 2025. Golyga hyn na fydd Microsoft yn cynnig diweddariadau diogelwch, na chymorth technegol wedi hynny. Bydd y cyfrifiadur yn agored i fwy o risg o firysau a risgiau diogelwch.

Cytunwyd mewn egwyddor i uwchraddio i Windows 11, ond bod angen sicrhau fod y cyfrifiadur yn addas ar gyfer hynny yn gyntaf.

10.2 Cais i leihau'r Terfyn Cyflymder ar yr A4085 o 60 m.y.a. i 30 m.y.a.

Bu aelod o'r cyhoedd mewn cysylltiad i ofyn a fyddai'n bosibl gostwng y cyfyngiad cyflymder ar yr A4085 o 60 m.y.a. i 30 m.y.a.

Bu'r Cynghorydd Nia Povey mewn cysylltiad efo Cyngor Gwynedd a ddywedodd y byddent yn rhoi ystyriaeth i'r mater, ond fydd dim yn digwydd yn y tymor byr, ac mae'n debygol na fydd ystyriaeth tan wedi etholiad Senedd Cymru yn 2026, rhag ofn y bydd yna newid polisi.

10.3 Llwybrau'r Gymuned

Cafwyd cwyn gan aelod o’r gymuned am gyflwr y llwybr o Garreg Uchaf i Wern. Mae bron a chau oherwydd gordyfiant, ac ambell gangen wedi disgyn ar y llwybr.

Bu i’r aelod o’r cyhoedd ddweud hefyd ei fod wedi bod yn torri a thacluso'r darn o’r llwybr o’r Ring i Garreg Uchaf ei hun.

Cysylltwyd â Chyngor Gwynedd sydd yn dweud mai llwybrau22 a 24 yw’r rhain a’u bod am drefnu archwiliad maes o law.

10.2 Hydro Croesor

Ni wnaethpwyd unrhyw elw yn ystod y flwyddyn a fu ac felly does dim taliad yn ddyledus i’r cyngor cymuned.

10.3 Canclwm Siapan Rhiw Tŷ Mawr

Nodwyd fod canclwm siapan yn tyfu ger Rhiw Tŷ Mawr. Gan fod y tyfiant ar ochr y ffordd, adran priffyrdd Cyngor sydd yn gyfrifol am ei reoli. Maen nhw wedi bod yno yn trin y tyfiant**.**

Dyddiad y cyfarfod nesaf – 3 Tachwedd 2025 am 7 yr hwyr